

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **Město Trutnov**, se sídlem Slovanské náměstí 165, Trutnov, proti žalované: **Státní energetická inspekce**, se sídlem Gorazdova 24, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2014, čj. 052300114/358/14/90.220/Ve, o kasační stížnosti žalované proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2014, čj. 8 A 108/2014 - 30,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2014, čj. 8 A 108/2014 – 30, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 3. 2014, čj. 052300114/356/14/52.104/Št (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), Státní energetická inspekce – územní inspektorát pro Královéhradecký a Pardubický kraj uložila žalobci pokutu ve výši 10 000 Kč za nesplnění povinnosti podle § 7a odst. 1 písm. b), e) a f) zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Rozhodnutím ze dne 14. 5. 2014, čj. 052300114/358/14/90.220/Ve (dále též „napadené rozhodnutí“), Státní energetická inspekce (dále též „žalovaná“) zamítla žalobcovo odvolání proti shora uvedenému prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdila.

II.

[3] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze. Usnesením ze dne 25. 7. 2014, čj. 8 A 108/2014 – 30, městský soud postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Hradci Králové. Uvedl, že podle § 7 odst. 2 s. ř. s., nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu

domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti. Podle § 7 odst. 5 věty první s. ř. s. platí, že není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému.

[4] Podle městského soudu bylo z obsahu žaloby i z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zřejmé, že v prvním stupni rozhodovala Státní energetická inspekce – územní inspektorát pro Královéhradecký a Pardubický kraj. Sídlo tohoto správního orgánu se nachází na adrese Wonkova 1143, Hradec Králové, tedy nikoli v obvodu Městského soudu v Praze, k němuž žalobce podal žalobu. Městský soud proto rozhodl, že není místně příslušným soudem k vyřízení podané žaloby, a podle § 7 odst. 5 věty první s. ř. s. postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Hradci Králové jakožto soudu místně příslušnému.

III.

[5] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) podala proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Namítla, že městský soud nesprávně posoudil otázku své místní příslušnosti, neboť nezohlednil § 95 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“). Podle tohoto ustanovení pokuty ukládá v prvním stupni Státní energetická inspekce a o odvolání proti uložení pokuty rozhoduje ústřední ředitel Státní energetické inspekce. Orgánem, který vydal rozhodnutí v prvním stupni podle § 7 odst. 2 s. ř. s., je tedy podle stěžovatelky Státní energetická inspekce, nikoli územní inspektorát Státní energetické inspekce pro Královéhradecký a Pardubický kraj. Územní inspektorát by mohl být takovým orgánem pouze v případě, že by mu zákon svěřoval samostatné rozhodovací pravomoci. Tak tomu však není, neboť energetický zákon nesvěřuje územnímu inspektorátu žádnou rozhodovací pravomoc, ale uvádí, že rozhoduje přímo Státní energetická inspekce.

[6] Stěžovatelka dále poukázala na § 92 odst. 2 energetického zákona, podle kterého se Státní energetická inspekce člení na ústřední a územní inspektoráty. Toto ustanovení má pouze organizační charakter, neboť upravuje výhradně vnitřní organizační strukturu Státní energetické inspekce. Nejedná se o kompetenční ustanovení, kterým by zákon stanovil územním inspektorátům originární rozhodovací pravomoc a působnost. Podle § 92 odst. 1 energetického zákona je Státní energetická inspekce organizační složkou státu se sídlem v Praze. Z těchto důvodů je podle stěžovatelky k vyřízení žaloby příslušný Městský soud v Praze, nikoli Krajský soud v Hradci Králové.

IV.

[7] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se mnohokrát zabýval místní příslušností správních soudů podle sídla správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany (§ 7 odst. 2 s. ř. s. ve znění od 1. 1. 2012). Z dosavadní judikatury vyplývá, že pro posouzení této otázky neexistuje všeobecně platné pravidlo, ale vždy

je třeba vycházet z konkrétní právní úpravy působnosti a funkční příslušnosti s tím, zda a kterému správnímu orgánu světil právní předpis rozhodovací pravomoc.

[11] Vždy je třeba vycházet ze základního pravidla, že za správní orgán lze považovat orgán moci výkonné, orgán územního samosprávního celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobu nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Organizační složka správního orgánu může být správním orgánem rozhodujícím v prvním stupni pouze tehdy, svěruje-li jí nějaký právní předpis určité samostatné rozhodovací pravomoci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. 3 Ans 8/2008 - 84). Kasační stížností napadené usnesení městského soudu však neobsahuje žádné úvahy o tom, zda, popř. komu právní předpisy svěrují rozhodovací pravomoc.

[12] I proto je vhodné odkázat z dosavadní judikatury např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2013, č. Nad 22/2013 – 66, podle kterého § 47 odst. 8 a § 49 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) svěruje krajským veterinárním správám samostatné rozhodovací pravomoci. Krajská veterinární správa je proto správním orgánem, který vydává rozhodnutí v prvním stupni, a místní příslušnost soudu podle § 7 odst. 2 s. ř. s. se řídí jejím sídlem, nikoli sídlem Ústřední veterinární správy. Obdobně vyplývá z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2012, č. Nad 74/2012 - 35, že v případě rozhodnutí ředitele inspektorátu České obchodní inspekce o správním deliktu je třeba považovat za správní orgán prvního stupně příslušný inspektorát České obchodní inspekce, neboť tyto inspektoráty mají ze zákona prostřednictvím svého ředitele svěrenu rozhodovací pravomoc (srov. § 9 zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci).

[13] Pokud však zákon nevymezil organizačním složkám správního orgánu s celostátní působností (vnitřním organizačním jednotkám) samostatnou rozhodovací pravomoc, nemohly takové organizační jednotky získat postavení správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Místní příslušnost soudu podle § 7 odst. 2 s. ř. s. se v takových případech bude řídit sídlem správního orgánu s celostátní působností, nikoli sídlem jeho vnitřní organizační jednotky. Zde lze poukázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. 6 Ads 15/2011 - 143, podle kterého se místní příslušnost krajského soudu v případě žaloby podané proti České advokátní komoře řídí jejím sídlem, nikoli umístěním pobočky. Do této skupiny rozhodnutí dále patří usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2012, č. Nad 81/2012 – 71, ve kterém soud vyslovil, že pokud je k rozhodnutí o správním deliktu v prvním stupni příslušná Česká inspekce životního prostředí, je k řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu sídlí ústředí České inspekce životního prostředí, nikoli krajský soud určený podle sídla oblastního inspektorátu České inspekce životního prostředí.

[14] Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. 6 As 40/2014 – 19, právní názor, že místní příslušnost krajského soudu k projednání žaloby proti rozhodnutí o pozemkových úpravách je dána sídlem Státního pozemkového úřadu, nikoliv sídlem pobočky krajského pozemkového úřadu. Státní pozemkový úřad je totiž správním úřadem s celostátní působností se sídlem v Praze, jehož organizační složky představují pouze dekoncentrované organizační složky s územní působností vymezenou územím samosprávných krajů (§ 7 s. ř. s. ve spojení s § 1 a § 2 zákona č. 503/2012 Sb., Státním pozemkovém úřadu).

[15] Pátý senát Nejvyššího správního soudu dospěl při svém rozhodování k odlišnému právnímu názoru, než je právní názor vyjádřený v rozsudku č. 6 As 40/2014 – 19, a usnesením ze dne 7. 8. 2014, č. Nad 288/2014 – 48, postoupil věc rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Podle pátého senátu se místní příslušnost soudu řídí sídlem krajského pozemkového úřadu jako organizační složky Státního pozemkového úřadu, která je ze zákona

nadána rozhodovací pravomocí správního orgánu v I. stupni. Tato okolnost nicméně nebrání rozhodnutí v nyní projednávané věci. Sporná právní otázka předložená rozšířenému senátu vychází ze specifické zákonné úpravy organizace a kompetencí Státního pozemkového úřadu. Tato úprava (srov. § 2 odst. 4 zákona č. 503/2012 Sb.) je však zásadně odlišná od organizační a kompetenční úpravy Státní energetické inspekce. Proto nenastaly podmínky pro přerušení tohoto řízení do doby, než rozšířený senát rozhodne v uvedené věci.

[16] Státní energetická inspekce je organizační složkou státu se sídlem v Praze. Je podřízena ministerstvu a člení se na ústřední inspektorát a územní inspektoráty. Územní inspektoráty jsou vnitřními organizačními jednotkami Státní energetické inspekce. Sídla územních inspektorátů stanoví ústřední ředitel (srov. § 92 odst. 1 a 2 energetického zákona). Energetický zákon obsahuje výslovné ustanovení o tom, že pokuty ukládá v prvním stupni Státní energetická inspekce a o odvolání proti rozhodnutí o uložení pokuty rozhoduje ústřední ředitel Státní energetické inspekce (srov. § 95 odst. 3 energetického zákona). Z těchto ustanovení jednoznačně vyplývá, že zákon svěřuje pravomoc k rozhodnutí o uložení pokuty přímo Státní energetické inspekci, nikoli jejím vnitřním organizačním jednotkám – územním inspektorátům.

[17] O pravomoci Státní energetické inspekce k ukládání pokut v prvním stupni nelze pochybovat ani s ohledem na vývoj právní úpravy. Podle § 95 odst. 3 energetického zákona ve znění účinném do 17. 8. 2011 byla pravomoc k ukládání pokut v prvním stupni výslovně svěřena územním inspektorátům Státní energetické inspekce. O odvolání proti uložení pokuty územním inspektorátem Státní energetické inspekce rozhodoval ústřední inspektorát Státní energetické inspekce. Tato rozhodovací pravomoc však byla územním inspektorátům odňata s účinností od 18. 8. 2011 zákonem č. 211/2011 Sb. a svěřena přímo Státní energetické inspekci (srov. § 95 odst. 3 energetického zákona ve znění od 18. 8. 2011). Je proto bezpečně zřejmé, že úmyslem zákonodárce bylo s účinností od 18. 8. 2011 přenést pravomoc k ukládání pokut přímo na Státní energetickou inspekci, nikoli ji ponechat územním inspektorátům. Prvostupňové rozhodnutí v projednávané věci bylo vydáno dne 7. 3. 2014, tedy již za účinnosti právní úpravy, která svěřila pravomoc k ukládání pokut výhradně Státní energetické inspekci.

[18] Místní příslušnost soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí Státní energetické inspekce o uložení pokuty se proto řídí sídlem Státní energetické inspekce, nikoli sídlem jejího územního inspektorátu. K projednání žaloby proti rozhodnutí Státní energetické inspekce o uložení pokuty je tedy místně příslušný Městský soud v Praze, v jehož územním obvodu má Státní energetická inspekce sídlo.

[19] S poukazem na shora uvedené důvody shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, proto zrušil napadené usnesení a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení městský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první *in fine* s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. října 2014

JUDr. Jan Passer
předseda senátu